

**ГОРІШНЬОПЛАВНІВСЬКА МІСЬКА РАДА
КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

(Сімдесят перша сесія восьмого скликання)

РІШЕННЯ

08 вересня 2026

м. Горішні Плавні

**Про звернення депутатів
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської області
до Прем'єр-міністра України
Сергія КОРЕЦЬКОГО**

Керуючись ст. 26, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи пропозиції постійної комісії з питань економічної політики, бюджету, фінансів, підприємницької діяльності та здійснення регуляторної політики (протокол №81 від 02.09.2026), постійної комісії з питань промисловості, житлово-комунального господарства, транспорту, зв'язку та екології (протокол № 62 від 02.09.2026), Горішньоплавнівська міська рада Кременчуцького району Полтавської області

ВИРІШИЛА:

Схвалити звернення депутатів Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області до Прем'єр-міністра України Сергія КОРЕЦЬКОГО, додається.

Міський голова

(підписано)

Дмитро БИКОВ

Схвалено
рішенням 71 сесії
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району
Полтавської області 8 скликання
08 вересня 2026 року

ЗВЕРНЕННЯ
депутатів Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської області
до Прем'єр-міністра України Сергія КОРЕШКОГО

Із часу заснування в 1960 році Горішні Плавні будувалися й розвивалися як промислове місто одночасно з будівництвом і нарощуванням потужностей гірничо-збагачувального комбінату. Навколо нього десятиліттями формувалися зайнятість населення, соціальна інфраструктура та доходна база місцевого бюджету. Гірничодобувна промисловість для міста - не просто одна з галузей економіки, а історична основа виникнення та розвитку громади.

Саме тому Горішньоплавнівська міська рада звертається до Вас у зв'язку з критичною ситуацією навколо ключових бюджетоутворюючих підприємств громади - ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» та ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат». На тлі загальногалузових проблем вона вже вийшла далеко за межі корпоративного питання та створює реальну загрозу зайнятості, бюджетній спроможності громади, стабільності регіону і збереженню промислового потенціалу України.

Полтавський та Єристівський ГЗК не є суб'єктами персональних санкцій. Водночас через чинний механізм, пов'язаний із санкційним статусом кінцевого бенефіціарного власника, підприємства з 2025 року й по сьогоднішній день не отримують належне бюджетне відшкодування ПДВ, загальна сума якого вже сягає 4,0 млрд грн.

Попередні численні звернення щодо цієї проблеми фактично звелися до констатації центральними органами (Міністерства фінансів України, Державної податкової служби України та Державної казначейської служби України) існування чинних законодавчих обмежень. Однак сама фіксація правової перешкоди не вирішує проблему. Якщо для її усунення необхідна зміна закону або інший системний державний механізм, це вже потребує політичного та законодавчого рішення на рівні Уряду.

1. Критичний стан підприємств і прямі наслідки для громади

За останній рік виробництво працювало приблизно на рівні 25% своїх потужностей, чисельність працівників скоротилася приблизно на 800 осіб. Щодо Полтавського ГЗК відкрито провадження у справі про банкрутство. Водночас навіть за таких надзвичайно складних умов підприємство справно виконує усі податкові зобов'язання.

Із 10.08.2026 року виробнича діяльність обох комбінатів повністю зупинена на невизначений строк.

Полтавський та Єристівський ГЗК визначені критично важливими для функціонування економіки України. Надходження від їхньої діяльності становлять 60% доходної частини бюджету Горішньоплавнівської громади та близько 30% - обласного. Тривала зупинка виробництва означає не лише втрату робочих місць, а й системне скорочення фінансових ресурсів місцевого та регіонального рівнів.

Особливо небезпечним це є напередодні та під час опалювального сезону 2026/2027 років, коли громада в умовах війни має одночасно забезпечувати функціонування житлово-комунальної та соціальної інфраструктури, цивільний захист, енергетичну стійкість і підтримку населення.

2. На підприємства одночасно тиснуть сукупність воєнних та економічних факторів

На сьогодні вже сформувався сталий негативний ланцюг: багатомільярдне невідшкодування ПДВ, обмеження морського експорту, дорога альтернативна логістика, енергетичне навантаження й зростання залізничних тарифів, що призвело до погіршення конкурентоспроможності, скорочення виробництва, втрати робочих місць, зупинки потужностей, падіння податкових і бюджетних надходжень.

Серпневі події 2026 року довели, що **проблема вже має галузевий характер національного масштабу, оскільки безпосередньо впливає не лише на підприємства групи Ferrexpo, а й на інших великих виробників залізничної сировини, зокрема групи Метінвест.**

Тому питання потребує розгляду не як окремий корпоративний кейс, а як ризик для усього українського гірничо-металургійного комплексу.

3. Профспілки попереджали державу про ризики для галузі та промислових громад

Профспілка металургів і гірників України (ПМГУ) 7 червня 2026 року звернулася до органів державної влади у зв'язку з намірами різко підвищити вантажні залізничні тарифи. У зверненні ПМГУ наголошувалося, що гірничо-металургійний комплекс забезпечує **понад 6 млрд дол. США валютної виручки на рік, понад 150 млрд грн податкових надходжень та близько 5,5% ВВП України.** Попереджалося й про реальні скорочення виробництва, простої, відтермінування програм розвитку та соціальну напругу, а також про особливий ризик для міст, де підприємства ГМК є найбільшими роботодавцями і джерелом наповнення місцевих бюджетів і функціонування критичної інфраструктури.

Проблема Горішніх Плавнів відома й Федерації профспілок України: 22 квітня 2026 року Голова ФПУ Сергій Бизов відвідав Полтавський та Єристівський ГЗК, узяв участь у нараді керівників організацій Профспілки, де обговорювався поточний стан галузі.

Таким чином, нинішня **ситуація не є раптовою**: галузеві представники та профспілки завчасно звертали увагу держави на накопичення енергетичних,

логістичних і тарифних проблем та їх можливі наслідки для виробництва, працівників і громад.

4. Електроенергія й транспортна складова безпосередньо впливають на конкурентоспроможність

За офіційними даними АТ «Оператор ринку», у червні 2026 року середньозважена ціна електроенергії на ринку «на добу наперед» в Україні становила **5 808,64 грн/МВт·год** (без ПДВ), або близько €112,7/МВт·год за середньомісячним курсом. Для порівняння у Франції - €66,25/МВт·год, в Іспанії - €69,58 МВт·год, у Німеччині - €111,13 (за даними Ember, наведеними GМК Center).

За повідомленнями АТ «Укрзалізниця» тарифи на внутрішні вантажні перевезення зростають на **30% - з 1 серпня 2026 року, та ще на 15% - з 1 січня 2027 року.**

Таким чином, одночасне зростання енергетичної й транспортної складових суттєво підвищує собівартість продукції та значно знижує конкурентоспроможність українського ГМК на зовнішніх ринках.

5. Кабінет Міністрів України вже застосовував комплексні рішення для ГМК

Міська рада не закликає створювати безпрецедентний механізм підтримки окремого приватного бізнесу. **Кабінет Міністрів України вже має власний досвід комплексного антикризового реагування на системні проблеми гірничо-металургійного комплексу.**

Постановою Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2008 року № 925 було запроваджено першочергові заходи щодо стабілізації ситуації у гірничо-металургійному та хімічному комплексах. Сам факт її прийняття доводить, що Уряд уже розглядав кризу ГМК як комплексну державну проблему, яка потребує спеціальних економічних та регуляторних рішень.

Питання залежності промислових громад від одного або декількох містоутворюючих підприємств добре відома Уряду. Постановою Кабінету Міністрів України від 18 червня 2025 року № 711 затверджено Державну цільову програму справедливої трансформації вугільних регіонів України на період до 2030 року. Вона охоплює близько 40 територіальних громад у десяти областях України, де проживає близько 2,2 млн осіб, і спрямована на комплексне розв'язання економічних, соціальних, житлово-комунальних та інших проблем, що виникають унаслідок зменшення видобутку та поступового закриття містоутворюючих підприємств. Орієнтовний загальний обсяг фінансування цієї державної програми на 2025–2030 роки становить 30,4432 млрд грн, у тому числі 4,3868 млрд грн з державного бюджету, 5,5268 млрд грн з місцевих бюджетів та 20,5296 млрд грн з інших джерел. Тобто держава виходить із того, що подолання наслідків втрати традиційної промислової основи громад потребує багаторічних і значних фінансових ресурсів.

У Горішніх Плавнях сьогодні спостерігається аналогічний, а за масштабом бюджетної залежності - навіть гостріший ризик. Принципова відмінність полягає лише в тому, що економічну основу міста ще не втрачено і її можна зберегти.

Східний ГЗК - актуальний приклад урядової законодавчої ініціативи.

У 2026 році Кабінет Міністрів України вніс до Верховної Ради України законопроект № 15122 «Про акціонерне товариство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат». За офіційною карткою Верховної Ради України, станом на дату підготовки цього звернення законопроект 30 червня 2026 року прийнято за основу та він готується до другого читання.

Але ця ситуація підтверджує принциповий підхід - якщо чинна правова модель не відповідає потребі збереження критично важливого виробничого потенціалу, Кабінет Міністрів України має право і реальну можливість запропонувати Верховній Раді спеціальне законодавче рішення.

Саме тому посилення лише на чинне законодавче обмеження у сфері бюджетного відшкодування ПДВ не може бути кінцевою відповіддю держави. Якщо закон не дозволяє одночасно захистити санкційну мету та не допустити руйнівних наслідків для непідсанкційних підприємств і громади, необхідно шукати збалансовану законодавчу модель.

Крім цього, захист критичної інфраструктури, забезпечення стійкості енергосистеми, територіальних громад і економіки протягом усього періоду збройної агресії Російської Федерації проти України визначено **стратегічною ціллю А2 проекту Програми діяльності нового Кабінету Міністрів України**. Забезпечення переходу до продуктивної, інноваційної, інвестиційно та експортно орієнтованої економіки з високою доданою вартістю та стимулювання розвитку внутрішнього виробництва визначено Урядом **стратегічною ціллю D3**.

6. Чому рішення потрібне саме зараз

Попри повну зупинку виробництва, ситуація ще не є незворотною: підприємства зберігають виробничі потужності, кваліфіковані кадри та можливість відновити роботу.

Окремі відповіді Міністерства фінансів України, Державної податкової служби України, Державної казначейської служби України чи інших органів не здатні вирішити проблему, яка одночасно стосується податкового законодавства, санкцій, промислової політики, енергетики, транспорту, зайнятості та фінансової спроможності громади. Саме тому потрібна координація на рівні Прем'єр-міністра України та відповідних міністерств.

В Україні вже відомі конкретні **приклади промислових територій, які після згорання базового виробництва зіткнулися з необхідністю тривалої економічної трансформації**: м. Нововолинськ Волинської області - після закриття більшості шахт ДП «Волиньвугілля»; м. Новий Розділ Львівської області - після згорання основної виробничої діяльності Новороздільського та Роздільського гірничо-хімічних підприємств «Сірка»; м. Стебник Львівської області - після призупинення виробництва Стебницького державного гірничо-хімічного підприємства «Полімінерал»; м. Шептицький та інші громади Львівського вугільного басейну – де відбулося скорочення вуглевидобування на шахтах ДП «Львіввугілля», м. Жовті Води Дніпропетровської області - внаслідок скорочення виробництва та закриття окремих потужностей ДП «Східний ГЗК»; м. Марганець Дніпропетровської області - після ліквідації або

консервації частини шахт АТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»; м. Нікополь Дніпропетровської області - після оптимізації гігантів металургії (АТ «Нікопольський завод феросплавів» та трубних заводів); м. Багачеве Черкаської області - внаслідок повної ліквідації вугільного сектора та інші.

Для таких громад втрата або різке скорочення діяльності бюджетоутворюючих підприємств означає одночасний удар по зайнятості, місцевих бюджетах та економічній основі території.

Було б економічно парадоксальним, якби Україна разом із міжнародними партнерами витратила значні кошти на створення нових робочих місць і диверсифікацію економіки громад, які вже втратили свою промисловість, і водночас не використала б доступних правових механізмів для збереження тисяч існуючих робочих місць та промислового потенціалу там, де його ще можна зберегти.

Нагадуємо, що до початку повномасштабного вторгнення група Ferrexpo була третім найбільшим у світі експортером залізрудних окатків та займала 9% світового експортного ринку цієї продукції. У 2021 році група виробила 11,2 млн тон окатків, а на її частку припадало близько 4% усього експорту України.

Тому, враховуючи складну соціально-економічну ситуацію в громаді та недопущення остаточного занепаду ГМК, звертаємось до Вас із проханням:

1. Невідкладно взяти ситуацію у гірничо-металургійному комплексі та її наслідки для промислових громад під особистий контроль Прем'єр-міністра України.

2. Провести під Вашим головуванням міжвідомчу нараду із залученням народних депутатів, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерства розвитку громад та територій України, Державної податкової служби України, Державної казначейської служби України, АТ «Укрзалізниця», інших компетентних органів, а також представників Горішньоплавнівської міської ради, Полтавського та Єриствського ГЗК, групи Метінвест, Федерації профспілок України, Профспілки металургів і гірників України.

3. За результатами міжвідомчого розгляду виробити правовий механізм відновлення бюджетного відшкодування ПДВ підприємствам, які самі не є суб'єктами персональних санкцій, із одночасним недопущенням отримання економічної вигоди підсанкційною особою.

4. Якщо для такого механізму необхідні зміни до Податкового кодексу України або інших законів - невідкладно підготувати та внести відповідний урядовий законопроект.

5. Комплексно оцінити вплив вартості електроенергії, залізничних вантажних тарифів, обмеження морської логістики, воєнних ризиків на конкурентоспроможність українського ГМК та розглянути економічно обгрунтовані антикризові заходи.

6. Оцінити наслідки тривалої зупинки ПГЗК та ЄГЗК для державного, обласного й місцевого бюджетів, зайнятості населення, валютної виручки та суміжних галузей.

7. Окремо оцінити ризики для фінансової спроможності Горішньоплавнівської громади та стабільного проходження опалювального сезону 2026/2027 років;

8. Розглянути можливість формування комплексного урядового механізму збереження стратегічного промислового потенціалу України в умовах війни, який не підмінятиме санкційну політику, а мінімізуватиме непропорційні побічні наслідки для непідсанкційних підприємств, працівників і територіальних громад.

Йдеться не про створення привілеїв для окремого бізнесу і не про відмову держави від санкційної політики. Йдеться про збереження критично важливого виробничого потенціалу України, тисяч робочих місць, податкових надходжень та фінансової спроможності промислової громади в умовах повномасштабної війни.

Держава сьогодні ще має можливість допомогти зберегти існуючу промислову основу Полтавщини. Альтернативою може стати багаторічна та значно дорожча структурна трансформація після втрати промислового потенціалу, фінансувати яку в майбутньому доведеться державі, громаді та міжнародним партнерам.

Депутати

Горішньоплавнівської міської ради